

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Rutsche a soudců Mgr. Tomáše Blažka a Mgr. Heleny Konečné, ve věci

žalobkyně: T. K.
proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra, IČ 00007064
Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím ve vrácení žádosti ze dne 14. 2. 2025 o udělení dočasné ochrany žalobkyni jako nepřijatelné

takto:

- I. Zásah žalovaného byl nezákonný.
- II. Žalovanému se zakazuje pokračovat v porušování práv žalobkyně a přikazuje se mu, aby obnovil stav před vrácením její žádosti o dočasnou ochranu ze dne 14. 2. 2025.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala ochrany před nezákonným zásahem žalovaného, který spatřuje v tom, že jí vrátil podanou žádost ze dne 14. 2. 2025 o dočasnou ochranu jako nepřijatelnou z důvodu, že získala dočasnou nebo mezinárodní ochranu v jiném členském státě EU, konkrétně ve Francii. Žalovaný žádost tedy vrátil jako nepřijatelnou

ve smyslu § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invází vojsk Ruské federace (dále jen „zákon č. 65/2022 Sb.“, nebo také jen „Lex Ukrajina“), neboť právě tento důvod na příslušném formuláři zaškrtl. Z vyjádření žalovaného k žalobě je pak zřejmé, že vychází z toho, že důvodem vrácení žádosti bylo získání dočasné ochrany ve Francii, tj. důvod stanovený v § 5 odst. 1 písm. d) uvedeného zákona.

II. Shrnutí argumentace obsažené v žalobě

2. Žalobkyně se žalobou ze dne 19. 2. 2025 domáhá určení, že byl nezákonný zásah žalovaného dne 14. 2. 2025 spočívající v posouzení její žádosti o dočasnou ochranu jako nepřijatelné z důvodu, že získala dočasnou nebo mezinárodní ochranu v jiném členském státě EU dle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb., a domáhá se obnovení stavu před vrácením její žádosti o dočasnou ochranu.
3. Žalobkyně nejprve uvedla, že je osobou, na kterou se povinně vztahuje prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. 3. 2022 (dále také jen „prováděcí rozhodnutí Rady“). Je státní příslušnicí Ukrajiny a v době před vypuknutím válečného konfliktu pobývala pouze ve své domovské zemi (na Ukrajině). Do České republiky uprchla 2. 9. 2024 z důvodu trvajícího válečného konfliktu na Ukrajině. Předtím měla udělenou dočasnou ochranu ve Francii, ta jí ale zanikla dne 19. 12. 2024. Českou republiku si vybrala proto, že zde pobývá její nejbližší rodina - matka (nar. 18. 6. 1985) a mladší sourozenci (nar. 19. 7. 2018 a 4. 4. 2007). Sama teprve před rokem dosáhla zletilosti, potřebuje tedy v této nelehké situaci pomoc a podporu své rodiny.
4. Žalobkyně popsala průběh dosavadního řízení, tj. že v ČR nejdříve požádala o dlouhodobé vízum za účelem strpění pobytu na území, to jí však rozhodnutím ze dne 7. 10. 2024 nebylo uděleno. Následně dne 14. 2. 2025 se dostavila osobně na KACPU v Hradci Králové, aby požádala o udělení dočasné ochrany v ČR. Její žádost však byla posouzena jako nepřijatelná z důvodu, že *„žadatel(ka) získal(a) dočasnou nebo mezinárodní ochranu v jiném ČS EU“*. Žalobkyně se domnívá, že neudělení dočasné ochrany je v jejím případě v rozporu se směrnicí Rady (EU) 2001/55/ ES, ze dne 20. července 2001, o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (dále jen „směrnice 2001/55/ES“ nebo „směrnice o dočasné ochraně“), a jejím prováděcím rozhodnutím, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu jejího článku 5, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana, kterými je Česká republika vázána. Pro úplnost žalobkyně dodala, že nemá možnost žádat o jiná pobytová oprávnění v ČR.
5. Žalobkyně označila svou žalobu přes soudní výluky v § 5 odst. 2 zákona č. 65/2022 Sb. za přípustnou a ustanovení o vyloučení soudního přezkumu za nepoužitelné a neaplikovatelné pro rozpor s právem Evropské unie. Institut dočasné ochrany je upraven v České republice zákonem o dočasné ochraně, ten byl však aktuálně částečně vyloučen a nahrazen zákonem č. 65/2022 Sb., který přináší další zákonu o dočasné ochraně neznámé instituty či lhůty jako např. institut nepřijatelnosti. Žalobkyně má za to, že tento institut je rozporný se směrnicí 2001/55/ ES. Ta totiž žádný institut nepřijatelnosti neupravuje a upravuje pouze důvody zamítnutí žádosti, tak jako to již mnoho let činí zákon o dočasné ochraně. Podle bodu 15 směrnice platí, že by členské státy měly poskytovat přiměřenou

úroveň ochrany. Stejně tak čl. 28 uvádí taxativní důvody vyloučení osoby z poskytnutí dočasné ochrany, jako to činí i zákon o dočasné ochraně. Je tak nepřijatelné, aby nad rámec směrnice bylo připuštěno meritorní posouzení žádosti o dočasnou ochranu pouhým sdělením o nepřijatelnosti žádosti. Pokud by mělo dojít k vyloučení osoby z poskytnutí dočasné ochrany, musí se tak stát na základě správního rozhodnutí, kterým bude žádost zamítnuta. K tomu poukázala na aktuální judikaturu správních soudů, která opakovaně dospěla k závěru, že výluka soudního přezkumu podle § 5 odst. 2 zákona č. č. 65/2022 Sb. je v rozporu s unijním právem, obdobně se vyjádřil také Veřejný ochránce práv ve svém šetření ve věci neudělení dočasné ochrany (čj. KVOP-5417/2023 ze dne 22. února 2023).

6. K nepřijatelnosti žádosti dle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. žalobkyně namítla, že odepření registrace osoby, která již v minulosti byla registrována v jiném členském státě, je v rozporu se směrnicí 2001/55/ ES a prováděcím rozhodnutím Rady. Prováděcí rozhodnutí zavedlo okamžitou dočasnou ochranu pro všechny kategorie osob uvedené v čl. 2 odst. 1 a 2 a neexistuje žádný postup podávání žádostí o dočasnou ochranu nebo odpovídající ochranu podle vnitrostátního práva. Když se tedy dotčená osoba přihlásí příslušným orgánům, aby využila práv spojených s dočasnou ochranou nebo odpovídající ochranou, musí pouze prokázat svou státní příslušnost, status mezinárodní ochrany nebo rovnocenné ochrany, pobyt na Ukrajině nebo případně rodinnou vazbu. Prokázání státní příslušnosti, pobytu na Ukrajině a případně rodinné vazby jsou dostatečné k okamžité registraci osoby k dočasné ochraně. S poukazem na čl. 28 směrnice 2001/55/ ES žalobkyně uvedla, že důvod „podání žádosti o dočasnou ochranu v jiném členském státě“ pro vyloučení přístupu cizince k dočasné ochraně nezná. Zákon č. 65/2022 Sb. v tomto směru odporuje směrnicí, což konstatoval například Krajský soud v Plzni ve svém rozsudku ze dne 17. 5. 2023, čj. 55 A 6/2023-44. Uvedené je dále možné dovodit z čl. 15 preambule prováděcího rozhodnutí, v kterém se členské státy dohodly, že nebudou uplatňovat článek 11 směrnice o dočasné ochraně.
7. Žalobkyně má tedy za to, že ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. č. 65/2022 Sb. je v rozporu s čl. 28 směrnice o dočasné ochraně, s čl. 15 preambule prováděcího rozhodnutí a s čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí. Čl. 11 je jediným ustanovením směrnice, které omezuje sekundární pobyt. Členské státy se rozhodly vzdát zpětného přebírání v celé EU, což zakotvily do bodu 15 odůvodnění prováděcího rozhodnutí Rady. Žalobkyně se tedy domnívá, že v tomto kontextu neexistuje žádné omezení sekundárních pohybů v rámci států EU. Uvedený výklad potvrzuje i praxe jiných členských států ohledně poskytování dočasné ochrany (Itálie, Rumunsko, Belgie). Stejný postup možnosti získat dočasnou ochranu, ačkoli byla již udělena v jiném členském státě EU, aplikuje i Finsko a žalobkyni je známo, že tento postup považuje za běžný i Německo a Polsko. Z uvedeného tedy dle žalobkyně vyplývá, že zásah spočívající ve vrácení žádosti o dočasnou ochranu z důvodu nepřijatelnosti je zásahem nezákonným.
8. K závěru o nepoužitelnosti úpravy nepřijatelnosti žádosti pro rozpor se směrnicí o dočasné ochraně poukázala žalobkyně i na rozhodování správních soudů v ČR (rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 31. 8. 2023, čj. 6 A 82/2023-41, rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 12. 6. 2023, čj. 18 Az 14/2023-20, rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 11. 6. 2024, čj. 5 A 47/2024-33 a zejména rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2024, čj. 10 Azs 151/2024-28, které se zabývaly skutkově obdobnou situací). Podle ustálené judikatury správních soudů přitom platí, že pokud je ustanovení vnitrostátního práva v rozporu s právem Evropské unie v neprospěch žalobce, je soud povinen od této

vnitrostátní právní normy odhlédnout a nepoužít ji. V tomto směru odkázala na rozsudek NSS ze dne 29. 11. 2017, čj. 6 Azs 320/2017-20.

9. Žalobkyně shrnula, že zásah spočívající ve vrácení její žádosti o dočasnou ochranu z důvodu nepřijatelnosti je zásahem nezákonným. Měla by mít právo na udělení dočasné ochrany v České republice, ačkoliv jí již dříve byla udělena ve Francii. Žalobkyně nyní nedisponuje dočasnou ochranou v žádné zemi EU, splňuje podmínky pro udělení dočasné ochrany stanovené v prováděcím rozhodnutí (je občanem Ukrajiny, kde rovněž trvale pobývala a zemi opustila až po vypuknutí válečného konfliktu).

III. Shrnutí vyjádření žalovaného a jeho doplnění

10. K důvodu nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu žalovaný ve svém vyjádření k žalobě poznamenal, že postupoval zcela v souladu se zákonem č. 65/2022 Sb., když vyhodnotil žádost žalobkyně o dočasnou ochranu jako nepřijatelnou. O vydání povolení k pobytu totiž požádala ztitulu dočasné ochrany ve Francouzské republice, kde jí toto povolení k pobytu bylo také vydáno. K žádosti doložila doklad od francouzských orgánů, který prokazuje udělení dočasné ochrany na dobu od 20. 6. 2024 do 19. 12. 2024.
11. Z formulace § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb., dle něhož je žádost o udělení dočasné ochrany nepřijatelná, jestliže je podána cizincem, kterému byla udělena dočasná nebo mezinárodní ochrana v jiném členském státě Evropské unie, dle žalovaného jednoznačně plyne, že k naplnění důvodu nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu postačí, pokud cizinec v jiném členském státě dočasnou ochranu získal a žádná další podmínka již není třeba. Tedy, zda je aktuálně držitelem povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany nebo ne, není pro jeho naplnění rozhodné. Bližší vysvětlení tohoto závěru žalovaný předeštel dále v souvislosti s reakcí na rozsudek Soudního dvora EU ve věci *Krasiliva*, sp. zn. C-753/23.
12. Předně poukázal na to, že Nejvyšší správní soud v souvislosti s použitím důvodu nepřijatelnosti žádosti o udělení dočasné ochrany zakotveným v ustanovení § 5 odst. 1 písm. c) zákona č. 65/2022 Sb. inicioval řízení o předběžné otázce před Soudním dvorem EU. Ten v rozsudku ze dne 27. 2. 2025, sp. zn. C-753/23 na jednu z otázek položených Nejvyšším správním soudem odpověděl tak, že článek 8 odst. 1 směrnice 2001/55/ES musí být vykládán v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, podle níž se osobě požívající dočasné ochrany uvedené v prováděcím rozhodnutí Rady 2022/382 neudělí povolení k pobytu, pokud již tato osoba požádala o takové povolení v jiném členském státě, ale dosud ho nezískala. Podle žalovaného však nelze tento závěr Soudního dvora EU vztáhnout na případ žalobkyně, tedy na situaci, kdy žalobkyně oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany v jiném členském státě získala.
13. K rozporu důvodu nepřijatelnosti podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. s právem EU žalovaný uvedl, že přestože se rozsudek Soudního dvora EU sp. zn. C-753/23 nedotýká přímo situace, na niž dopadá ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb., není jeho odůvodnění zcela bez významu ve vztahu k tomuto důvodu. Soudní dvůr EU v bodě 30 odůvodnění rozsudku obecně uvedl, že by členský stát, kterému je žádost o udělení dočasné ochrany podána, měl zkoumat, zda je žadatel osobou, na niž se vztahuje čl. 2 prováděcího rozhodnutí Rady č. 2022/382 a zda již nezískal povolení k pobytu podle čl. 8 odst. 1 směrnice č. 2001/55/ES v jiném členském státě. Tedy by měl zkoumat, zda se žadatel nenachází v situaci popsané v § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb., tj. zda mu již povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany nebylo vydáno jiným členským státem. Z této části odůvodnění rozsudku Soudního dvora EU tedy podle žalovaného vyplývá, že to, zda již bylo cizinci vydáno jiným členským státem EU povolení k pobytu ve smyslu článku 8 odst. 1 směrnice č. 2001/55/ES je při posuzování žádosti relevantní, a to stejně jako to, zda žadatel spadá do jedné z kategorií uvedených v čl. 2 prováděcího rozhodnutí Rady č. 2022/382. Tyto dvě podmínky Soudní dvůr EU vlastně staví sobě na roveň.
14. Byť Soudní dvůr EU již v odůvodnění zmiňovaného rozsudku výslovně neuvádí, co by se mělo stát v případě, že členský stát zjistí, že žadatel získal povolení k pobytu podle článku 8 odst. 1 v jiném členském státě, podle názoru žalovaného to však lze dovodit z odstavce

29 odůvodnění rozsudku, kde je uvedeno, že nelze odmítnout žádost o vydání povolení k pobytu podle článku 8 odst. 1 jako nepřijatelnou v případě, že probíhá řízení o předchozí žádosti o toto povolení v jiném členském státě, a současně dodává, že tento druhý členský stát musí zkoumat důvodnost žádosti, která mu byla předložena. Tedy, jak je dále uvedeno v odstavci 30 odůvodnění, členský stát musí zkoumat, zda žadatel spadá do některé z kategorií uvedených článku 2 prováděcího rozhodnutí Rady č. 2022/382 a zda mu jiný členský stát nevydal povolení k pobytu podle článku 8 odst. 1 směrnice 2001/55/ES. Logicky stejně by měl postupovat členský stát i v případě, že již jiný členský stát vydal žadateli povolení k pobytu podle článku 8 odst. 1 směrnice 2001/55/ES. Taková žádost za použití stejné logiky není důvodná, protože žadatel již držitelem povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany je. Jeho žádost o vydání povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany by měla být vyhodnocena negativně, tedy toto povolení k pobytu by mu vydáno v dalším členském státě být nemělo. Žalovaný se tedy domnívá, že uvedené platí i v případě, že cizinec v tomto jiném členském státě již držitelem oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany není, protože se jej vzdal nebo si třeba jen neprodloužil jeho platnost. Celá řada ustanovení směrnice 2001/55/ES pak svědčí o tom, že navazující právo změny státu držitelé povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany podle čl. 8 odst. 1 směrnice 2001/55/ES nemají. Pokud by jej skutečně měli, nemuselo by vůbec existovat ustanovení článku 15 ani článku 26 směrnice 2001/55/ES.

15. Žalovaný podotkl, že většina krajských soudů má za to, že pokud cizinec splňuje podmínky stanovené v čl. 5 směrnice 2001/55/ES v souladu s prováděcím rozhodnutím Rady (EU) č. 2022/382, pak je mu členský stát povinen vydat podle čl. 8 směrnice povolení k pobytu bez ohledu na to, zda již předtím požádal o vydání tohoto povolení v jiném členském státě nebo jej tam dokonce získal. Soudy obvykle také konstatují, že český zákonodárce důvodem nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu zakotveným v § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. rozšířil důvody, pro něž je možné podle čl. 28 směrnice č. 2001/55/ES. dočasnou ochranu odeprít. Rovněž Komise EU v jednom z výkladových materiálů vzniklých v návaznosti na vyhlášení dočasné ochrany (dokument nazvaný „Často kladené otázky“) zastávala názor, že o udělení dočasné ochrany lze žádat opakovaně v různých členských státech, přičemž to, že cizinec je již držitelem dočasné ochrany (resp. povolení k pobytu za tímto účelem) v jiném členském státě, není překážkou pro její udělení v dalším členském státě. Z čl. 26 směrnice č. 2001/55/ES pak Komise EU dovodila, že udělením dočasné ochrany v jednom členském státě zaniká dříve udělená dočasná ochrana v jiném členském státě. Žalovaný má však za to, že krajské soudy i Komise EU se ve svých závěrech mylí, resp. že jejich závěry v textu směrnice č. 2001/55/ES oporu ve skutečnosti nenacházejí.
16. Ze samotné preambule směrnice 2001/55/ES (viz body 8 a 9 preambule) dle žalovaného jednoznačně plyne, že cílem evropského zákonodárce nebylo zakotvit univerzální právo na získávání pobytového oprávnění z titulu dočasné ochrany v různých členských státech. Právě snaha o získání pobytového oprávnění v jiném členském státě z titulu dočasné ochrany představuje onen druhotný pohyb, kterému naopak evropský zákonodárce přijetím směrnice chtěl zabránit. Směrnice č. 2001/55/ES má tedy bránit druhotnému pohybu osob požívajících dočasnou ochranu, ale nemá zabránit tomu, aby držitelé dočasné ochrany požádali o udělení azylu (čl. 17-19 směrnice č. 2001/55/ES). I z bodů 20 a 21 preambule směrnice vyplývá, že jejím cílem není, aby cizinci požívali nebo žádali o dočasnou ochranu ve více členských státech a tím zbytečně, příp. účelově, vyčerpávali kapacity a zdroje členských států. Z textu směrnice nelze dovodit, že by vysídlené osoby

byly oprávněny získávat pobytové oprávnění z titulu dočasné ochrany v různých členských státech za situace, kdy jim již povolení k pobytu z tohoto titulu bylo vydáno jiným členským státem. Takovou možnost připouští specificky pouze dvě ustanovení směrnice 2004/55/ES, a to její článek 15 a 26. V prvním případě jde o situaci, kdy je členům jedné rodiny udělena dočasná ochrana v různých členských státech. S cílem zajistit jednotu rodiny evropský zákonodárce v čl. 15 směrnice 2001/55/ES zakotvil mechanismus spojení či sloučení rodinných příslušníků v jednom členském státě. Čl. 26 směrnice pak zakotvuje mechanismus přerozdělování (přemístění) osob požívajících dočasnou ochranu mezi členskými státy za předpokladu souhlasu obou těchto států.

17. Pokud by mohla každá osoba požívající dočasnou ochranu požádat a získat dočasnou ochranu i v dalším členském státě (byť by jí třeba dříve udělená dočasná ochrana v jiném státě současně zanikla), byla by ustanovení čl. 15 a 26 směrnice 2001/55/ES zcela nebo z větší části zbytečná. Existence ustanovení čl. 15 a 26 je dle žalovaného důkazem toho, že ze směrnice 2001/55/ES neplyne žádné právo osob, které již dočasnou ochranu v jiném členském státě požívají, na to, aby získali dočasnou ochranu (povolení k pobytu za tímto účelem) v dalším členském státě,
18. Žalovaný se dále vyjádřil k článku 26 směrnice 2001/55/ES, který nastavuje mechanismus přesunu držitelů povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany mezi členskými státy. Takový přesun není závislý výhradně na jejich osobním rozhodnutí, ale základní podmínkou pro spuštění tohoto mechanismu je v prvé řadě vůle členského státu, kam by měla být daná osoba přesunuta. Teprve, pokud by jej členský stát vyhlásil, bylo by možno zohlednit rozhodnutí či vůli dané osoby, že se hodlá přesunout do jiného členského státu. Česká republika však žádné takovéto opatření nevyhlásila, žádnou vůli přijímat držitele oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany z jiných států nikdy neprojevila. Mechanismus přerozdělování držitelů oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany zakotvený v čl. 26 směrnice tedy rovněž svědčí o tom, že evropský zákonodárce neměl nikdy v úmyslu držitelům oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany podle článku 8 odst. 1 směrnice 2001/55/ES v jednom členském státě přiznávat právo získat toto pobytové oprávnění znovu bez dalšího v jiném členském státě dle vlastního volného výběru.
19. Jak vyplývá z preambule prováděcího rozhodnutí Rady (EU) č. 2022/382, Rada (EU) se rozhodla neaktivovat přerozdělování osob požívajících dočasnou ochranu v závislosti na volných kapacitách členských států podle čl. 25 a 26 směrnice č. 2001/55/ES. Učinila tak s tím, že občané Ukrajiny jako držitelé biometrických cestovních dokladů nepodléhají vízové povinnosti a mají tudíž možnost se pohybovat volně v rámci území členských států Evropské unie až po 90 dnů, a proto mají dosti času si vybrat členský stát, kde chtějí požívat práv spojených s dočasnou ochranou a připojit se tak ke své rodině či přátelům. Tím zřejmě mělo být zajištěno rovnoměrné rozdělení břemene mezi členské státy, které odpovídají jejich kapacitám nahlášeným Komisi EU ve smyslu článku 25 směrnice č. 2001/55/ES. V praxi tedy článek 26 aplikován není.
20. Dle žalovaného tedy stále zůstává otázkou, z čeho Komise EU a celá řada krajských soudů v ČR, dovozuje právo osoby požívající dočasnou ochranu v jednom členském státě získat dočasnou ochranu v dalším členském státě. Na tuto základní otázku ani Komise EU ani krajské soudy nikdy uspokojivě neodpověděly. Sice často v této souvislosti zmiňují článek 11 směrnice č. 2001/55/ES, podle názoru žalovaného z něj však nelze dovodit, že by jeho neaplikování v praxi mohlo mít za následek vznik oprávnění osob požívajících dočasnou

ochrany získávat postupně dočasnou ochranu v různých členských státech. Dle jeho názoru je zmíněné ustanovení bez prováděcího aktu v praxi neaplikovatelné již ze své podstaty, neboť by k tomu bylo třeba přijmout přesná pravidla jako např. v případě přemístění podle tzv. Dublinského nařízení. Neaplikování čl. 11 v praxi nemůže založit držiteli dočasné ochrany právo na získání dočasné ochrany v jiném členském státě a nemění nic na tom, že ze samotné směrnice č. 2001/55/ES nevyplývá právo držitele dočasné ochrany na získání dočasné ochrany v jiném členském státě. Žalovaný se domnívá, že pokud by Česká republika chtěla umožnit držitelům povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany v jiném členském státě, aby toto pobytové oprávnění získali i v České republice, musela by využít článku 3 odst. 5 směrnice č. 2001/55/ES a přijmout vstřícnější právní úpravu. To však Česká republika neučinila a ustanovením § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. dala zřetelně najevo, že tak učinit nehodlá.

21. Žalovaný shrnul, že z unijní právní úpravy žádné právo na postupné získávání dočasné ochrany v různých členských státech cizincům neplyne. Pokud se cizinec registroval k dočasné ochraně v jím zvoleném prvním členském státě, lze v daném případě uplatnit pouze buď čl. 15 směrnice nebo mechanismus podle čl. 26 směrnice, který však předpokládá, že členský stát, kam má být cizinec přemístěn, takovýto mechanismus aktivuje, respektive, že bude aktivován ve spolupráci obou dotčených států. K aktivaci tohoto mechanismu mezi členskými státy nedochází primárně na základě rozhodnutí cizince, ale daných členských států.
22. Dle žalovaného nemůže obstát argument, že ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. rozšiřuje důvody, pro které lze dočasnou ochranu odepřít, uvedené v čl. 28 směrnice č. 2001/55/ES. Článek 28 totiž dopadá na jinou skupinu osob, než ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb., a obsahuje výčet důvodů, pro něž nelze udělit, resp. je třeba odepřít, dočasnou ochranu každému cizinci. Ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb., však dopadá na ty osoby, které již držiteli dočasné ochrany v jiném členském státě jsou, tedy z dočasné ochrany vyloučení nejsou a ani nebyli. Tímto ustanovením tak dle žalovaného nedochází k rozšiřování důvodů pro odepření dočasné ochrany (a neodporuje právu EU), neboť toto ustanovení vychází z toho, že cizinci byla dočasná ochrana již udělena. Nevyplývá-li tedy ze směrnice č. 2001/55/ES právo osoby požívající dočasné ochrany v jednom členském státě na získání dočasné ochrany v jiném členském státě, pak nic nebrání tomu, aby český zákonodárce žádost takové osoby o získání dočasné ochrany na území České republiky prohlásil za nepřijatelnou a správní orgány se jí nezabývaly.
23. K výkladu a použití § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. ve světle domácí judikatury a rozsudku Soudního dvora EU ve věci *Krasiliva* (C-753/23) žalovaný uvedl, že tento rozsudek poněkud relativizuje závěry uvedené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. 10 Azs 151/2024. Žalovaný vyslovil přesvědčení, že směrnice 2001/55/ES připouští opakované získávání povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany pouze v členském státě, který je již cizinci jednou vydal. Tedy, pokud se cizinec povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany v jednom členském státě vzdal, případně jeho platnost skončila, je oprávněn o jeho vydání znovu požádat pouze v členském státě, který mu jej předtím vydal. To dle žalovaného vyplývá z ustanovení čl. 21 odst. 2 směrnice 2001/55/ES a současně z toho, že směrnice 2001/55/ES nepočítá s druhotným pohybem osob, jimž svědčí právo dočasné ochrany, než pouze v případech, na něž dopadá čl. 15 nebo 26 směrnice 2001/55/ES. Proto by mělo být ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 62/2022

Sb. vykládáno v souladu s jeho jazykovým zněním, tedy tak, že jeho smyslem je zabránit cizincům, kteří jsou nebo již jednou byli držiteli povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany v jednom členském státě, aby toto pobytové oprávnění získali znovu na území České republiky. Tento jazykový výklad odpovídá i smyslu a účelu úpravy unijní. Jazykový výklad zmíněného ustanovení je podle žalovaného jednoznačný a jeho doslovné znění nekoliduje s jeho smyslem a účelem a ani se směrnicí 2001/55/ES. Mezi cíle směrnice se totiž řadí i cíl přijmout opatření k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí na přijímání těchto osob a vyrovnávání se s následky z toho plynoucími (bod 8 preambule směrnice). Tyto normy a opatření jsou z důvodů účinnosti, souvislosti a soudržnosti, a zejména proto, aby se předešlo riziku druhotného pohybu osob, vzájemně provázané a na sobě závislé (bod 9 preambule směrnice). Ač je regulace sekundární migrace řazena mezi cíle směrnice, sama neupravuje nástroje, které by měly v případech nepředvídaných v čl. 15 či čl. 26 použity. Zákon č. 65/2022 Sb. proto k provedení tohoto cíle směrnice upravuje institut nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu.

24. Závěrem žalovaný poukázal také na obdobný švýcarský přístup v rozsudcích Spolkového správního soudu ze dne 7. 6. 2024, sp. zn. E-3310/2024, a ze dne 3. 7. 2024, sp. zn. E-3824/2024, podle kterých cizinec nepotřebuje dočasnou ochranu ve Švýcarsku, pokud mu dříve náležela v jiném státu a může ji tam opětovně získat. Švýcarsko sice není členským státem EU a směrnice č. 2001/55/ES na něj nedopadá, nicméně švýcarský přístup obnažuje základní principy poskytování dočasné ochrany a jejího účelu, které se shoduje s výkladem a aplikační praxí žalovaného, pokud jde o žádosti o dočasnou ochranu dle zákona č. 65/2022 Sb.
25. Žalovaný uzavřel, že česká právní úprava neodporuje unijní právní úpravě, proto není možno vyhodnocení žádosti žalobkyně o dočasnou ochranu pokládat za nezákonný zásah. Žalovaný byl při vyřizování žádosti žalobkyně primárně vázán českou právní úpravou, kterou byla směrnice Rady č. 2001/55/ES do českého právního řádu implementována. Z unijních předpisů přitom nelze dovodit, že by žalobkyni plynulo právo na přiznání další dočasné ochrany, pokud jí tato již byla jiným členským státem přiznána, proto byl pro vyhodnocení její žádosti jako nepřijatelné byl zákonný důvod.
26. V doplnění vyjádření ze dne 16. 4. 2025 žalovaný poukázal na to, že po vydání rozsudku Soudního dvora EU sp. zn. C-753/23 vydal Nejvyšší správní soud ve věci nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu z důvodu uvedeného v § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. další rozsudky, v nichž soud v zásadě shledal, že tento důvod nepřijatelnosti žádosti je v rozporu s právem Unie. Žalovaný je však přesvědčen, že odůvodnění tohoto závěru má jisté deficity a že by bylo nejvhodnější, pokud by se k otázce souladu důvodu nepřijatelnosti žádosti o udělení dočasné ochrany podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. s právem Unie mohl opět vyjádřit Soudní dvůr EU. Žalovaný zopakoval, že závěr Soudního dvora EU, že článek 8 odst. 1 směrnice 2001/55/ES musí být vykládán v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, podle níž se osobě požívající dočasnou ochrany uvedené v prováděcím rozhodnutí Rady 2022/382 neudělí povolení k pobytu, pokud již tato osoba požádala o takové povolení v jiném členském státě, ale dosud ho nezískala, nelze vztáhnout na případ žalobkyně, tedy na situaci, na níž dopadá ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb.
27. Žalovaný se dále podrobně vyjádřil konkrétně k rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2025, čj. 1 Azs 336/2024-42, v němž shledal deficit argumentace. Poukázal na to, že Nejvyšší správní soud v odůvodnění tohoto rozsudku zprvu uvedl, že směrnice

2001/55/ES nepočítá s právem vysídlených osob zvolit si členský stát pobytu [bod 52 odůvodnění rozsudku]. Toto právo „primární volby“ podle rozsudku vyplývá z prováděcího rozhodnutí Rady (EU) č. 2022/382 a z toho pak Nejvyšší správní soud dovozuje, že osoby požívající dočasné ochrany mají i právo „sekundární volby“ členského státu. Hovoří v této souvislosti o odlišném režimu, který přijalo prováděcí rozhodnutí Rady (EU) č. 2022/382 oproti směrnici 2001/55/ES. Svůj závěr o odlišnosti současného režimu poskytování dočasné ochrany soud opírá také o dohodu členských států neaplikovat ustanovení čl. 11 směrnice 2001/55/ES a nepostupovat podle čl. 25 - čl. 26 směrnice 2001/55/ES.

28. Žalovaný je však naopak přesvědčen, že právo „primární volby“ členského státu ze směrnice 2001/55/ES fakticky vyplývá, ovšem jenom toto právo. Dále je přesvědčen, že dohoda o nepoužití čl. 11 a faktické neuplatňování mechanismu zakotveného v čl. 26, jakož i nezařazení informace o kapacitních možnostech přijetí vysídlených osob do normativního textu prováděcího rozhodnutí Rady (EU) č. 2022/382, nemohou založit vysídlené osobě právo na získání pobytového oprávnění podle čl. 8 odst. 1 v dalším členském státě, když ze samotné směrnice 2001/55/ES takové právo nevyplývá. Žalovaný pak tento svůj názor podrobně dále odůvodnil argumentací k „primárnímu právu“ volby členského státu s tím, že možnost či právo zvolit si členský stát, v němž bude vysídlená osoba požívat práv plynoucích z dočasné ochrany, v žádném případě není zakotvena v prováděcím rozhodnutí Rady, ale vyplývá implicitně přímo ze směrnice 2001/55/ES. Dále argumentoval k „sekundárnímu právu“ volby členského státu s tím, že má sice ve shodě s Nejvyšším správním soudem za to, že vysídlená osoba má možnost zvolit si členský stát, kde požádá o první povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany, ovšem toto její právo vyplývá implicitně přímo z čl. 8 směrnice 2001/55/ES, protože nestanoví žádné další podmínky ani požadavky pro získání tohoto pobytového oprávnění než, aby šlo o osobu, která požívá dočasné ochrany. Proto není pro žalovaného pochopitelná argumentace Nejvyššího správního soudu vedoucí k závěru uvedenému v bodě 53 a 61 odůvodnění rozsudku, že pokud svědčí vysídlené osobě právo prvotního výběru členského státu, že jí poté, co jí bylo vydáno jiným členským státem povolení k pobytu podle čl. 8 směrnice 2001/55/ES, svědčí také právo přemístit se do jiného členského státu dle vlastní volby, který jí musí též vydat povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany. Žalovaný podrobně argumentoval i k výkladu čl. 11, vyslovil nesouhlas s hodnocením Nejvyššího správního soudu dopadu čl. 15 a 26 směrnice 2001/55/ES a vyslovil obavu, že Nejvyšší správní soud příliš rychle uzavřel, že pokud má cizinec primární právo volby prvního členského státu, kde požádá o udělení povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany, že mu také svědčí právo tento stát změnit a získat toto pobytové oprávnění v jiném státě. Neaplikace či částečná neaplikace čl. 11, 25 a 26 směrnice 2001/55/ES v praxi, o kterou se jeho argumentace opírá, nemůže podle názoru žalovaného zastínit fakt, že pro závěr o existenci práva „sekundární“ volby členského státu neexistuje opora v pozitivním právu.
29. Žalovaný zdůraznil, že má-li být jedním z cílů směrnice 2001/55/ES předcházet riziku druhotného pohybu osob mezi členskými státy (bod 9 preambule směrnice), pak nelze prováděcím rozhodnutím Rady podle čl. 5 ani praxí zavést přesný opak, tedy nekontrolovatelné sekundární přesuny osob požívajících dočasné ochrany mezi členskými státy. Žalovaný proto navrhl předložení nové předběžné otázky Soudnímu dvoru EU ohledně slučitelnosti důvodu nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu uvedeného v § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. s unijním právem, která by tentokrát směřovala i skutkově výlučně na situaci popsanou pod zmíněným ustanovením.

IV. Replika žalobkyně

30. Žalobkyně v replice na vyjádření žalovaného uvedla, že považuje za nadbytečné pokládat další předběžnou otázku Soudnímu dvoru EU. Rovněž odkázala na rozsudek ze dne 3. 4. 2025, čj. 1 Azs 336/2024-42, se kterým se ztotožňuje a z něhož citovala bod 78, v němž soud shrnul, jak má žalovaný při posuzování žádostí o dočasnou ochranu postupovat. K tomu zopakovala, že v jejím případě zanikla dočasná ochrana ve Francii dne 19. 12. 2024, a dočasná ochrana v ČR jí proto má být udělena. Dodala, že unijní právo má aplikační přednost a správní orgány mají povinnost jej použít z úřední povinnosti, obzvláště je-li s ním vnitrostátní norma v rozporu. O tom, že § 5 odst.1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. je s unijním právem v rozporu, již není nejspíše žádná pochybnost.

V. Doplňující vyjádření žalovaného

31. V doplňujícím vyjádření ze dne 19. 6. 2025 žalovaný poukázal na to, že v mezidobí bylo přijato prováděcí rozhodnutí Rady, kterým se prodlužuje dočasná ochrana do března 2027, resp. ministři vnitra na zasedání Rady ministrů vnitra dne 13. 6. 2025 jednomyslně podpořili další roční prodloužení dočasné ochrany. Oproti minulému rozhodnutí o prodloužení došlo v úvodních ustanoveních (tzv. recitálech) k několika změnám, na kterých se členské státy dohodly. Pro oblast týkající se druhotných pohybů byly odsouhlaseny dva nové recitály (tj. úvodní ustanovení).
32. První recitál míří na případy, kdy osoba, která je poživatelé dočasné ochrany (resp. povolení k pobytu na tímto účelem) v jednom členském státě, požádá o udělení dočasné ochrany v druhém členském státě. Rada dala najevo, že druhotný pohyb držitelů dočasné ochrany není žádoucí a že by členské státy měly žádost osoby, která je držitelem takového povolení k pobytu v jiném členském státě, bez dalšího zamítnout a nikoliv dočasnou ochranu udělovat nebo ji vyzývat, aby se dočasná ochrana v jiném členském státě vzdala.
33. Druhý nový recitál míří na situace, kdy osoba v době žádosti o dočasnou ochranu v druhém členském státě již není držitelem dočasné ochrany, tj. povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany v jiném členském státě. Rada dala podle názoru žalovaného najevo, že druhotné pohyby držitelů povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany podle čl. 8 odst. 1 směrnice 2001/55/ES nejsou žádoucí a že členský stát by měl žádost osoby, která byla držitelem takového povolení k pobytu v jiném členském státě, zamítnout bez dalšího. Rada také upřesnila význam dohody členských států o neaplikování článku 11 směrnice 2001/55/ES tak, že nemůže být vykládána způsobem, že brání členskému státu odmítnout žádost o udělení dočasné ochrany osobě, která držitelem dočasné ochrany, respektive oprávněním k pobytu za účelem dočasné ochrany, byla, a z nějakého důvodu jí již v současnosti nedisponuje. Takové osobě totiž nic nebrání v tom, aby ve členském státě, kde toto povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany získala, o jeho vydání požádala znovu a získala jej. Dle žalovaného není podstatné, jak vnitrostátní právní řád toto odmítnutí či zamítnutí provede, zda bude rozhodovat meritorně nebo zda bude posouzení takové žádosti odmítnuto jako celek, jak je tomu v České republice.

VI. Posouzení věci krajským soudem

34. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení podle části
35. třetí hlavy druhé dílu třetího zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Učinil tak bez nařízení jednání postupem za podmínek stanovených dle

ustanovení § 51 odst. 1 věty druhé s. ř. s. Po prostudování předloženého správního spisu dospěl soud k následujícím skutkovým zjištěním a právním závěrům, přičemž žalobu shledal důvodnou.

36. Z předloženého správního spisu a vyjádření účastníků řízení vyplynuly následující podstatné skutečnosti. Žalobkyně je státní příslušnicí Ukrajiny, v žádosti ze dne 14. 2. 2024 o udělení dočasné ochrany uvedla, že v době před vypuknutím válečného konfliktu pobývala pouze ve své domovské zemi, tj. na Ukrajině, že do 19. 12. 2024 měla udělenou dočasnou ochranu ve Francii, ta jí ale k uvedenému dni zanikla. Dne 14. 2. 2025 se dostavila osobně na KACPU v Hradci Králové, aby požádala o udělení dočasné ochrany v ČR. Její žádost však byla posouzena jako nepřijatelná s odůvodněním (zaškrtnutím předtištěného textu), že „žadatel(ka) získal(a) dočasnou nebo mezinárodní ochranu v jiném ČS EU“. Žalobkyně uvedla, že Českou republiku si vybrala proto, že zde pobývá její nejbližší rodina - matka a mladší sourozenci (nar. 19. 7. 2018 a 4. 4. 2007).
37. Krajský soud předně konstatuje, že zásahovou žalobu proti úkonu žalovaného spočívajícímu ve **vrácení žádosti žalobkyně o dočasnou ochranu jako nepřijatelné podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. vyhodnotil jako přípustnou** (což ostatně vyjádřil již ve svém usnesení o předběžném opatření ze dne 11. 3. 2025). Nutno poznamenat, že judikatura soudů rozhodujících ve správním soudnictví dříve nebyla zcela jednotná, přesto převažoval názor (ke kterému se klonil i zdejší krajský soud), že vrácení žádosti o udělení dočasné ochrany jako nepřijatelné podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. může představovat nezákonný zásah ve smyslu § 82 s. ř. s. a že zákonem stanovené vyloučení soudního přezkumu vrácení žádosti jako nepřijatelné podle § 5 odst. 2 zmíněného zákona nelze v takovém případě aplikovat pro jeho rozpor s právem EU. Soudní dvůr EU pak v rozsudku ze dne 27. 2. 2025, *Krasiliva*, C-753/23 (dále také jen „rozsudek *Krasiliva*“), jednoznačně potvrdil, že podle čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně ve spojení s článkem 47 Listiny základních práv EU má osoba požívající dočasnou ochranu právo na účinný prostředek nápravy před soudem proti postupu členského státu, jímž žádost o udělení povolení k pobytu ve smyslu článku 8 této směrnice vrací jako nepřijatelnou.
38. Ustanovení § 5 odst. 2 zákona č. 65/2022 Sb. je tedy rozporné s čl. 47 Listiny základních práv EU, neboť osobám požívajícím dočasnou ochranu toto právo nepřipustně odepírá, krajský soud proto soudní výlukou dle uvedeného ustanovení neaplikoval. Lze dodat, že Nejvyšší správní soud v reakci na rozsudek *Krasiliva* překonal i svou dřívější opačnou judikaturu a též dovodil, že soudní výlukou nelze aplikovat (viz jeho rozsudek ze dne 3. 4. 2025, čj. 1 Azs 174/2024-42, všechna zde uváděná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).
39. S ohledem na shora uvedené závěry ohledně přípustnosti předmětné zásahové žaloby tudíž krajský soud přistoupil k jejímu věcnému projednání.
40. Úvodem je třeba konstatovat, že Nejvyšší správní soud již v mnoha svých rozsudcích podrobně posoudil (ne)soulad § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. s unijním právem a své závěry strukturovaně a přesvědčivě odůvodnil (srov. např. jeho rozsudky ze dne 3. 4. 2025, čj. 1 Azs 174/2024-42, ze dne 3. 4. 2025, čj. 1 Azs 336/2024-42, ze dne 22. 5. 2025, čj. 4 Azs 40/2025, ze dne 30. 4. 2025, čj. 9 Azs 228/2024, ze dne 24. 4. 2024, čj. 9 Azs 245/2024, ze dne 31. 10. 2024, čj. 10 Azs 151/2024, a další). Krajský soud se s jeho závěry ztotožňuje a neshledal důvod se od nich v nyní posuzované věci

odchylovat. Proto na ně bude dílem odkazovat a dílem je pro přehlednost stručně zopakuje.

41. Ochranu podle ustanovení § 82 a násl. s. ř. s. může správní soud poskytnout tehdy, jsou-li kumulativně splněny podmínky, aby žalobce byl přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Není-li byt' jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze žalobci ochranu podle ustanovení § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2008, čj. 2 Aps 1/2005-65, č. 603/2005 Sb. NSS).
42. První, druhá, čtvrtá a pátá podmínka jsou splněny. Vrácení žádosti o dočasnou ochranu pro nepřijatelnost představuje přímý zásah do práv žalobkyně. Svou povahou tento úkon žalovaného, který je nepochybně zaměřen přímo proti žalobkyni, není rozhodnutím a jeho zákonnost je přezkoumatelná v řízení o zásahové žalobě (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017, čj. 10 Azs 153/2016-52).
43. Zbývá posoudit podmínku třetí, tj. zákonnost postupu žalovaného. **Podstatou tohoto soudního přezkumu** tak je otázka, zda žalovaný byl oprávněn vrátit žalobkyni její žádost jako nepřijatelnou dle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. z toho důvodu, že o povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany již dříve požádala a bylo jí uděleno v jiném členském státě Evropské unie, tedy zda tento institut nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu dle zmíněného ustanovení je slučitelný s právem EU.
44. Dle ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. *žádost o udělení dočasné ochrany je nepřijatelná, jestliže je podána cizincem, kterému byla udělena dočasná nebo mezinárodní ochrana v jiném členském státě Evropské unie.*
45. Dle § 5 odst. 2 téhož zákona *Ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky nepřijatelnou žádost cizinci vrátí a sdělí mu důvod nepřijatelnosti.*
46. Je nutno poznamenat, že institut nepřijatelnosti podle § 5 odst. 1 zákona č. 65/2022 Sb. se nevztahuje k *udělení dočasné ochrany* jako takové, nýbrž pouze k poskytnutí *oprávnění k pobytu* z dočasné ochrany plynoucí. Dočasná ochrana je totiž udělována hromadně již na unijní úrovni, a to pro celou skupinu osob definovanou v prováděcím rozhodnutí Rady přijatém na základě čl. 5 směrnice o dočasné ochraně. Tímto prováděcím rozhodnutím je ve vztahu ke státním příslušníkům Ukrajiny rozhodnutí Rady (EU) č. 2022/382. Osoby spadající do některé z kategorií vymezených v článku 2 tohoto prováděcího rozhodnutí tudíž mají přiznané právo na dočasnou ochranu na celém území Unie, a to právě již samotným prováděcím rozhodnutím Rady. Členské státy těmto osobám pouze poskytují dílčí práva plynoucí z dočasné ochrany podle kapitoly III směrnice o dočasné ochraně, jako je oprávnění k pobytu (čl. 8) a s ním dále spojená práva na zaměstnání (čl. 12), přiměřené ubytování a zdravotní péči (čl. 13) nebo přístup do vzdělávacího systému hostitelského členského státu (čl. 14).
47. Udělení „dočasné ochrany“ ve smyslu zákona č. 65/2022 Sb. tak ve skutečnosti znamená poskytnutí dílčích práv osobám požívajícím dočasné ochrany podle rozhodnutí Rady č. 2022/382, nikoli udělení, resp. přiznání dočasné ochrany jako takové. „Dočasná ochrana“ ve smyslu českých právních předpisů je tedy pouze jakousi legislativní zkratkou pro oprávnění k pobytu na území České republiky (jak je i zřejmé z § 2

zákona č. 65/2022 Sb. a § 2 zákona č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců), tj. pobytové oprávnění, které jsou členské státy včetně České republiky povinny držitelům dočasné ochrany vystavit a poskytnout jim v souladu s čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně.

48. Dle čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí Rady 2022/382 se toto rozhodnutí vztahuje na následující kategorie osob vysídlených z Ukrajiny dne 24. února 2022 nebo po tomto datu v důsledku vojenské invaze ruských ozbrojených sil, jež v uvedený den začala: a) ukrajinští státní příslušníci pobývající na Ukrajině před 24. únorem 2022; b) osoby bez státní příslušnosti a státní příslušníci třetích zemí jiných než Ukrajiny, kterým byla před 24. únorem 2022 poskytnuta mezinárodní ochrana nebo odpovídající vnitrostátní ochrana na Ukrajině, a c) rodinní příslušníci osob uvedených v písmenech a) a b).
49. Dle čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění povolení k pobytu osobám požívajícím dočasné ochrany, a to na celé období trvání ochrany. Za tímto účelem budou vydány potřebné dokumenty nebo jiné rovnocenné doklady.
50. Dle čl. 11 směrnice o dočasné ochraně členský stát převezme zpět osobu požívající na jeho území dočasné ochrany, pokud se tato osoba v průběhu doby stanovené rozhodnutím Rady podle článku 5 bez povolení zdržuje na území jiného členského státu nebo se bez povolení snaží na toto území vstoupit. Na základě dvoustranné dohody členské státy mohou rozhodnout, že tento článek nebudou používat.
51. Dle čl. 28 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně členské státy mohou vyloučit osobu z poskytnutí dočasné ochrany, pokud a) existují závažné důvody se domnívat, že i) tato osoba spáchala zločin proti míru, válečný zločin nebo zločin proti lidskosti, jak jsou definovány v mezinárodních dokumentech vypracovaných za účelem přijetí předpisů týkajících se těchto zločinů; ii) tato osoba spáchala vážný nepolitický zločin mimo území hostitelského členského státu předtím, než na území tohoto státu byla přijata jako osoba požívající dočasné ochrany. Závažnost očekávaného trestního postihu se posoudí na základě povahy trestného činu, z něhož je daná osoba podezřelá. Mimořádně kruté činy mohou být kvalifikovány jako vážné nepolitické zločiny, přestože byly údajně spáchány s politickým cílem. Toto se vztahuje jak na účastníky trestných činů, tak na jejich návodce; iii) tato osoba je vinna činy proti cílům a zásadám Spojených národů; b) existuje důvodné podezření, že by tato osoba mohla ohrozit bezpečnost hostitelského členského státu nebo že vzhledem ke skutečnosti, že byla na základě pravomocného rozsudku odsouzena za mimořádně závažný trestný čin, představuje nebezpečí pro společnost hostitelského členského státu.
52. Dle čl. 28 odst. 2 směrnice o dočasné ochraně důvody pro vyloučení podle odstavce 1 se posuzují pouze na základě osobního jednání dané osoby. Rozhodnutí a opatření o vyloučení se řídí zásadou přiměřenosti.
53. V posuzované věci je posouzení postupu žalovaného, tj. zda žádost o dočasnou ochranu žalobkyni vrátil jako nepřijatelnou v souladu s právními předpisy či nezákonně, závislé na zodpovězení otázky, zda je institut nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu z důvodu podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 (tedy, že ji podal cizinec, kterému již byla udělena dočasná ochrana v jiném členském státě EU) slučitelný s právem EU.
54. Touto otázkou se podrobně zabýval již zmiňovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 1 Azs 174/2024-42 v případě žalobkyně, která v souvislosti s invazí Ruské federace opustila Ukrajinu a vycestovala do Belgie, kde získala oprávnění k pobytu pro osoby

požívající dočasné ochrany. Následně se rozhodla vzhledem ke svému věku a zdravotnímu stavu přemístit do České republiky za rodinou, která zde pobývala na základě oprávnění plynoucího z dočasné ochrany. Její žádost o poskytnutí dočasné ochrany však byla žalovaným vrácena jako nepřijatelná, neboť žadatelka již oprávnění k pobytu plynoucí z dočasné ochrany získala v jiném členském státě EU.

55. Zmíněný rozsudek čj. 1 Azs 174/2024-42 je tak pro nyní projednávanou věc zcela zásadní, a proto z něj krajský soud níže cituje následující podstatné závěry, které se plně uplatní i v tomto případě.
56. Nejvyšší správní soud v uvedeném rozsudku vyslovil, že dočasná ochrana pro osoby vymezené rozhodnutím Rady 2022/382 je „*udělována přímo aktem unijního práva, nikoliv rozhodnutím členského státu. Role členských států je v tomto systému omezena na ověření, zda daný žadatel skutečně spadá pod některou ze skupin osob vymezenou v citovaném prováděcím rozhodnutí, a následné vydání odpovídajících dokladů umožňujících přístup k čerpání dílčích práv osobám požívajícím dočasné ochrany*“ (bod 34 rozsudku).
57. V bodě 47 dospěl k závěru, že „*státní příslušníci Ukrajiny, jimž byla v Unii přiznána dočasná ochrana, mají právo na přemístění svého pobytu do jiného členského státu. Česká právní úprava nepřijatelnosti žádosti o poskytnutí dočasné ochrany podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. právu EU odporuje*“.
58. Dále v bodě 53 uvedl, že „*rozhodnutí Rady 2022/382 držitelům dočasné ochrany přiznává právo primární volby členského státu, v němž jim má být poskytnut komplex práv s touto ochranou spojených. S ohledem na níže uvedené argumenty je NSS přesvědčen, že tento režim nutně zahrnuje i volbu sekundární*“. Znamená to, že státní příslušníci Ukrajiny jsou oprávněni „*vybrat si členský stát, v němž požádají o (prvotní) pobytové oprávnění. Tento členský stát jim přitom v souladu s čl. 8 směrnice o dočasné ochraně musí pobytové oprávnění vydat. ... Pokud tedy mají státní příslušníci Ukrajiny (kteří jsou držiteli dočasné ochrany podle Rozhodnutí Rady č. 2022/382) právo zvolit si hostitelský členský stát a současně se vůči nim neuplatní článek 11 směrnice o dočasné ochraně, nelze podle NSS dospět k jinému závěru, než že mají v průběhu trvání dočasné ochrany rovněž právo přemístit svůj pobyt do jiné, jimi zvolené členské země. Za tím účelem jim musí být vydáno pobytové oprávnění. V opačném případě by vyloučení aplikace článku 11 směrnice o dočasné ochraně ztrácelo význam. Vlastně by to znamenalo, že ačkoli tyto osoby mohou fakticky pobývat kdekoli v Unii, formální změna místa pobytu jim je zapovězena. Takový výklad však považuje NSS za absurdní. Odporuje cíli přiznat státním příslušníkům Ukrajiny rozsáhlá oprávnění k volbě místa, kde budou chtít po dobu trvání dočasné ochrany pobývat. Pokud tedy držitelé dočasné ochrany mohou pobývat na území celé Unie, musí jim být umožněno tento faktický stav legalizovat, a to v členském státě, který si zvolí. Pokud si takto zvolí Českou republiku, musím jim zde být vydáno povolení k pobytu*“.
59. Nejvyšší správní soud dále s poukazem na rozsudek C-753/23 ve věci *Krasiliva* uvedl, že „*Soudní dvůr dospěl k závěru, že žádost o povolení k pobytu nelze odmítnout jako nepřijatelnou jen z důvodu, že osoba dříve požádala o pobytové povolení v jiném členském státě, ale dosud jej nezískala; druhý členský stát proto musí zkoumat důvodnost žádosti, která mu byla předložena ... Ačkoli tedy lze mít pobytové oprávnění pouze v jednom členském státě, samotné podání žádosti nezakládá překážku litispendence, jak ji v podstatě předvídal § 5 odst. 1 písm. c) zákona č. 65/2022 Sb. Nicméně pokud byla s podobnou argumentací Soudním dvorem již de facto vyslovena neslučitelnost 'litispendenční' nepřijatelnosti žádosti o poskytnutí dočasné ochrany*“.

dle písm. c) ustanovení § 5 odst. 1 zákona č. 65/2022 Sb., jen obtížně je možné dovodit jiný závěr pro písm. d)“.

60. Nejvyšší správní soud dále citoval z bodu 30 rozsudku C-753/23, ve kterém Soudní dvůr EU uvedl, že „orgány členského státu jsou však oprávněny v rámci zkoumání této žádosti ověřit, zda osoby žádající o povolení k pobytu uvedené v čl. 8 odst. 1 směrnice 2001/55 spadají do kategorií osob uvedených v článku 2 prováděcího rozhodnutí 2022/382 a požívají dočasné ochrany a zda již nezískaly povolení k pobytu v jiném členském státě.“ Citovaný dovětek Nejvyšší správní soud vyložil tak, že „by práva z dočasné ochrany neměla být současně poskytována ve více členských státech. S ohledem na vše další v rozsudku uvedené však tato část věty rozhodně sama o sobě nevylučuje možnost držitele dočasné ochrany přesunout se z jednoho členského státu do členského státu jiného.“.
61. Nejvyšší správní soud uzavřel, že „z unijního práva plyne právo státních příslušníků Ukrajiny, kteří jsou držiteli dočasné ochrany na základě Rozhodnutí Rady č. 2022/382, na přemístění se do jiného členského státu. Tento členský stát jim musí v souladu s čl. 8 směrnice vydat povolení k pobytu. Právní úprava nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu podle § 5 odst. 1 písm. c) a písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. tudíž tomuto právu odporuje. Nelze ji proto aplikovat.“.
62. V bodě 78 pak pro přehlednost shrnul, že v budoucnu může při posuzování žádostí o poskytnutí dočasné ochrany dojít k několika situacím a nastínil postup při posuzování žádostí v těchto situacích:
1. Žádost o dočasnou ochranu v České republice bude podána, aniž by osoba předtím požádala o pobytové oprávnění v jiném členském státě. Pokud tato osoba bude spadat pod čl. 2 Rozhodnutí Rady č. 2022/382, bude namíste dočasnou ochranu poskytnout a za tím účelem vydat povolení k pobytu.
 2. Žádost o dočasnou ochranu v České republice bude podána poté, co osoba podala žádost v jiném členském státě, avšak pobytové oprávnění v něm ještě neobdržela. V takovém případě nelze uplatnit institut nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. c) zákona č. 65/2022 Sb. pro jeho neslučitelnost s právem EU. Žádost tudíž bude nutné věcně projednat a v případě splnění podmínek pobytové oprávnění vydat.
 3. Žádost o dočasnou ochranu v České republice bude podána poté, co osoba již v minulosti obdržela pobytové oprávnění v jiném členském státě, avšak tímto oprávněním k okamžiku podání žádosti prokazatelně již nedisponuje (např. z důvodu, že bylo na žádost žadatele zrušeno). V takovém případě nelze uplatnit institut nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. pro jeho neslučitelnost s právem EU. Žádost tudíž bude nutné věcně projednat a v případě splnění podmínek pobytové oprávnění vydat.
 4. Žádost o dočasnou ochranu v České republice bude podána poté, co osoba obdržela pobytové oprávnění v jiném členském státě a toto pobytové oprávnění je stále platné a trvá. Ani v takovém případě nelze uplatnit institut nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. pro jeho neslučitelnost s právem EU. Žádost tudíž bude nutné věcně projednat. Stěžovatel žadatele poučí o nemožnosti čerpání práv plynoucích z dočasné ochrany ve více členských státech současně. Pokud bude žadatel na své žádosti dále trvat s tím, že chce tato práva nově čerpat výlučně v České republice, stěžovatel ověří, zda vydáním povolení k pobytu na území České republiky dojde podle práva dotčeného hostitelského státu automaticky k zániku předchozího pobytového oprávnění. V případě kladného zjištění stěžovatel vydá držiteli dočasně

ochrany oprávnění k pobytu. Naopak v případě negativního zjištění, resp. pokud se nepodaří relevantní právní úpravu v hostitelském členském státě vůbec zjistit, vyzve stěžovatel žadatele, aby sám v přiměřené lhůtě učinil kroky k ukončení pobytového oprávnění v hostitelském členském státě. K tomu mu poskytne součinnost.

a. Jestliže žadatel učiní kroky k ukončení pobytového oprávnění v jiném členském státě a tuto skutečnost ve stanovené lhůtě doloží (například kopií aktu učiněného vůči orgánům původního hostitelského státu), stěžovatel žádosti vyhoví a vydá oprávnění k pobytu.

b. Stěžovatel žádosti vyhoví a vydá oprávnění k pobytu rovněž v situaci, kdy žadatel stěžovateli doloží, že učinil nezbytné kroky k ukončení pobytového oprávnění v hostitelském členském státě, avšak k jeho zániku dosud nedošlo z důvodu nečinnosti na straně orgánů tohoto členského státu. O této skutečnosti stěžovatel sám uvědomí orgány původního hostitelského státu a nebytné údaje vloží do informačního systému TPD.

c. Pokud žadatel v přiměřené lhůtě nedoloží, že učinil kroky směřující k ukončení pobytového oprávnění v původním hostitelském členském státě, stěžovatel žádost o poskytnutí dočasné ochrany zamítne.“

63. V nyní projednávané věci se jedná o situaci, kterou Nejvyšší správní soud označil jako třetí z možných variant, neboť žalobkyně obdržela již dříve pobytové oprávnění v jiném členském státě (ve Francii), a to zaniklo ještě před podáním žádosti v České republice. Nejvyšší správní soud vyslovil zcela jednoznačně, že v takovém případě nelze uplatnit institut nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 pro jeho neslučitelnost s právem EU a žádost je nutné věcně projednat.
64. Krajský soud se s argumentací Nejvyššího správního soudu uvedenou v odůvodnění shora citovaného rozsudku ztotožňuje a dále na něj v podrobnostech odkazuje. Lze dodat, že na závěry rozsudku ve věci sp. zn. 1 Azs 174/2024 Nejvyšší správní soud navázal také v řadě dalších případů, které se týkají právně a skutkově obdobné situace, tedy situace, kdy žadatel požádá o udělení dočasné ochrany v jiném členském státě, ta je mu udělena a požádá o její udělení i v České republice, přičemž nová žádost je shledána jako nepřijatelná podle § 5 odst 1 písm. d) Lex Ukrajina (viz např. rozsudky ze dne 17. 4. 2025, čj. 9 Azs 98/2024-34, ze dne 17. 4. 2025, čj. 2 Azs 270/2024-38, ze dne 24. 4. 2025, čj. 10 Azs 4/2025-49, ze dne 29. 4. 2025, čj. 8 Azs 20/2024-53, ze dne 13. 5. 2025, č. j. 7 Azs 3/2024-25, a další).
65. Žalovaný sice zpochybňuje výše uvedené závěry Nejvyššího správního soudu mimo jiné i s ohledem na smysl a účel směrnice o dočasné ochraně. Krajský soud však neshledal, že by byly závěry Nejvyššího správního soudu s jejím smyslem a účelem rozporné. Směrnice o dočasné ochraně sice skutečně blíže neupravuje případy druhotného pohybu mimo žalovaným citovaný čl. 15 a čl. 26, to ovšem neznamená, že by druhotný pohyb sama zakazovala. Tento závěr ostatně vyplývá rovněž ze žalovaným zmíněného sdělení Evropské komise a byť považuje závěry Komise za blíže nezdůvodněné a *soft-law*, jedná se o interpretační vodítko, které vede k závěru, že směrnice o dočasné ochraně nezamezuje *a priori* druhotný pohyb osob čerpajících dočasnou ochranu mezi členskými státy.
66. Lze sice přisvědčit tomu, že členské státy mohou přijmout úpravu nad minimální standard směrnice. Aplikace přerozdělovacího mechanismu dle čl. 26 směrnice o dočasné ochraně přitom není omezena ani v případě možnosti volného výběru členského státu pro účely druhotného pohybu, když aplikace daného mechanismu je na základě čl. 26 odst. 1

směrnice odvislá od souhlasu dotčených přemísťovaných osob. Článek 15 směrnice o dočasné ochraně sice při otevření možnosti druhotného pohybu není příliš potřebný, je ale nutné zohlednit, že se jedná o obecný minimální standard. Prováděcí rozhodnutí se nadto k druhotnému pohybu držitelů dočasné ochrany vyjádřilo v tom smyslu, že je na základě dohody států vyloučena aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně - uvedený postup fakticky a v souladu s čl. 11 směrnice o dočasné ochraně prakticky vyprázdnil povinné slučování rodin dle čl. 15 směrnice o dočasné ochraně, protože generální výluka jakékoliv aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně má za faktický následek nutnost otevřít druhotný pohyb napříč členskými státy nejen fakticky, ale rovněž i legálně.

67. Lex Ukrajina tak v současnosti neobsahuje normu, která by založila nepřijatelnost žádosti o dočasnou ochranu u osoby, která v minulosti byla držitelkou dočasné ochrany v jiném členském státě, ale o tuto ochranu v mezidobí z jakéhokoliv důvodu přišla. Judikatura Nejvyššího správního soudu přitom nijak nerozporuje ani to, že nelze požívat práv plynoucích z dočasné ochrany ve více členských státech zároveň, a tudíž ani pobytového oprávnění, jež je součástí komplexu práv plynoucích z dočasné ochrany. Správnímu orgánu proto ukládá, aby v těchto případech byla taková osoba poučena o nemožnosti souběžného využívání dočasné ochrany ve více členských státech, příp. aby prověřil, zda udělením dočasné ochrany v ČR zanikne automaticky dočasná ochrana udělená v jiném členském státě.
68. Krajský soud tedy uzavírá, že důvod, pro který žalovaný vrátil žalobkyni její žádost o dočasnou ochranu jako nepřijatelnou, jenž tkví v tom, že získala dříve dočasnou ochranu v jiném členském státě, nelze pro rozpor s čl. 8 směrnice o dočasné ochraně aplikovat. Žalovaný se tudíž dopustil nezákonného zásahu a stále se jej dopouští tím, že žádost žalobkyně věcně neposoudil.
69. K doplňujícímu vyjádření žalovaného k žalobě, v němž poukazuje na prováděcí rozhodnutí Rady ze dne 13. 6. 2025, kterým byla prodloužena dočasná ochrana o další rok, krajský soud předně konstatuje, že žalovaný byl při posuzování žádosti žalobkyně ze dne 14. 2. 2025 povinen řídit se právní úpravou účinnou v době posuzování této její žádosti, a to jak z hlediska vnitrostátního práva, tak s přihlédnutím k výkladu unijního práva, jak byl vyložen zejména v judikatuře Nejvyššího správního soudu. Z jím vydaných rozhodnutí přitom vyplývalo, že skutečnost, že žadatel již požívá nebo v minulosti požíval dočasné ochrany v jiném členském státě, sama o sobě nezakládá důvod pro odmítnutí žádosti jako nepřijatelné a že taková žádost musí být posouzena věcně, přičemž případné zamítnutí musí být založeno na individuálním posouzení konkrétních okolností případu
70. Navíc však dle názoru krajského soudu na výše uvedených závěrech nemůže zmíněné prováděcí rozhodnutí Rady ze dne 13. 6. 2025 nic změnit. Je nezbytné zdůraznit, že žalovaný cituje recitály (body preambule), tj. odůvodnění normativní části. Recitály nejsou sice bez významu, nejde ovšem o vlastní normu, nýbrž o výkladová vodítka. Nemění tedy normativní části prováděcího rozhodnutí Rady ani směrnice o dočasné ochraně. V daném případě recitály 4 a 5a reagují na rozsudek SDEU ve věci *Krasiliva*. Krajský soud se však nedomnívá, že na jejich základě je nutné osobě, která je (byla) držitelkou dočasné ochrany v jiném členském státě, odmítnout (zamítnout) její žádost o dočasnou ochranu ČR bez dalšího.

71. Předně má soud za to, že žalovaný dovozuje z recitálu 4, potažmo bodu 30 rozsudku Soudní dvůr EU ve věci *Krasiliva*, závěry v nich neobsažené. Soudní dvůr uvedl, že „orgány členského státu jsou však oprávněny v rámci zkoumání této žádosti ověřit, zda osoby žádající o povolení k pobytu uvedené v čl. 8 odst. 1 směrnice 2001/55 spadají do kategorií osob uvedených v článku 2 prováděcího rozhodnutí 2022/382 a požívají dočasné ochrany a zda již nezískaly povolení k pobytu v jiném členském státě“. Hovoří se tedy o ověření, nikoliv o zamítnutí žádosti. Recitál 4 pak sice zmiňuje zamítnutí žádosti podané osobou, která dočasnou ochranu získala v jiném členském státě, ovšem s ohledem na v něm obsažený odkaz na bod 30 téhož rozsudku a nutnost postupu v souladu s ním je izolovaný výklad žalovaného nesprávný.
72. Podstatou recitálu 5a je dle názoru soudu to, že nemůže být udělena vícenásobná dočasná ochrana, sám žalovaný poukazuje na to, že recitál 5a navazuje na recitál 4 hovořící o cíli *zabránit vícenásobné registraci k dočasné ochraně*. Nejvyšší správní soud ve shora citované judikatuře dospěl k závěru, že pokud již byla v jiném členském státě dočasná ochrana zrušena, může být udělena v ČR, a pokud zrušena nebyla, má žalovaný žadateli umožnit ji zrušit. Tyto závěry Nejvyššího správního soudu přitom nejsou v rozporu ani s bodem 30 rozsudku Soudního dvora EU ve věci *Krasiliva*, ani s recitály 4 a 5a.
73. Lze dodat, že krajský soud nepoložil Soudnímu dvoru EU předběžnou otázku ohledně slučitelnosti § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. s evropským právem, jak navrhoval žalovaný, a to primárně proto, že uvedená otázka byla již vyložena Nejvyšším správním soudem v kontextu existující judikatury Soudního dvora EU. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 3. 4. 2025, čj. 1 Azs 174/2024-42 (body 43 až 46), vysvětlil tři hlavní důvody, proč nepoložil takovou předběžnou otázku ani on. Neučinil tak proto, že z rozsudku *Krasiliva* a jemu předcházejícího postupu plyne, že Soudní dvůr EU nepovažoval otázky za nové či problematické; že Soudní dvůr EU poskytuje toliko rámcová vodítka a je na soudech členských států „finálně“ posoudit slučitelnost vnitrostátního práva s unijními předpisy; a že poskytnutí včasné ochrany osobám přesídleným z Ukrajiny převažuje nad „*abstraktními imperativy jednotného výkladu ve všech detailech*“. Tyto důvody si krajský soud osvojil i v nyní projednávané věci a připomíná, že pokládání předběžných otázek není jeho povinností. Tuto povinnost ve smyslu čl. 267 Smlouvy o fungování Evropské unie nemá soud první instance, ale naopak soud poslední instance, tj. ve správním soudnictví Nejvyšší správní soud (za předpokladu, že vzniknou výkladové nejasnosti ohledně některého ustanovení unijního práva). Pro krajský soud jako soud první instance je tedy ve správním soudnictví položení předběžné otázky procesní možností, nikoli povinností.

VII. Závěr a náklady řízení

74. S ohledem na shora uvedené krajský soud shledal žalobu důvodnou. Zásah žalovaného spočívající ve vrácení žádosti žalobkyni pro nepřijatelnost byl nezákonný (§ 87 odst. 2 s. ř. s.), a protože následky tohoto nezákonného zásahu stále trvají, přikázal žalovanému, aby obnovil stav před zásahem. Žalovaný je vázán právním závěrem soudu, že žádost není nepřijatelná podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb., jelikož dočasná ochrana udělená jiným státem nepřijatelnost nynější žádosti nezakládá.
75. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně byla

sice ve věci úspěšná, ale žádné náklady řízení, které by jí v souvislosti se soudním řízením vznikly, nespecifikovala (ani nedoložila), přičemž ze spisu ani nevyplývá, že by jí nějaké náklady vznikly.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, který o ní také rozhoduje.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 18. července 2025

JUDr. Jan Rutsch v. r.
předseda senátu